

การประเมินระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิกซ์

น.ส. จิราภรณ์ ศิริธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2538
ISBN 974-632-200-1
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN EVALUATION OF THE BANK OF THAILAND'S
ARCHIVAL SYSTEM WHICH UTILIZES DYNIX
LIBRARY AUTOMATION SYSTEM

MISS CHIRAPORN SIRIDHARA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 934-632-200-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิคซ์
โดย นางสาวจิราภรณ์ ศิริธร
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมิทธิ์
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นงลักษณ์ บุณยธรรมา
..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ)

พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์
..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์)

ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล)

เบญจมาศ ตันตยาภรณ์
..... กรรมการ
(อาจารย์เบญจมาศ ตันตยาภรณ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จิราภรณ์ ศิริธร : การประเมินระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิกซ์ (AN EVALUATION OF THE BANK OF THAILAND'S ARCHIVAL SYSTEM WHICH UTILIZES DYNIX LIBRARY AUTOMATION SYSTEM)
อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.พิมพ์ว่าไพ เปรมสมิทธิ์, 313 หน้า. ISBN 934-632-200-1

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ออกแบบและสร้างระบบจดหมายเหตุอัตโนมัติสำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยประยุกต์ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิกซ์และประเมินระบบที่สร้างขึ้นในด้านตัวค้น คัพท์ดรชยนี้ที่ใช้ ผลการค้นรูปแบบการแสดงรายการ และเวลาที่ได้รับการค้นและเอกสารจดหมายเหตุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างระบบเป็นข้อมูลจดหมายเหตุของส่วน เลขานุการ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 1,048 รายการ ที่จัดทำสาระสังเขปและแปลงให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานการลงรายการจดหมายเหตุที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ และบันทึกลงฐานข้อมูลโดยใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิกซ์

การทดสอบสมมติฐานพบว่า ระบบนี้สามารถปฏิบัติงานควบคุมกิจกรรมจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ สำหรับการประเมินผลระบบโดยนักจดหมายเหตุและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานจดหมายเหตุ 26 คน และผู้ใช้บริการที่เป็นพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย 65 คน พบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจต่อตัวค้นประเภทหัวเรื่องมากกว่าตัวค้นประเภทอื่น ในด้านการค้นคืนนั้นผู้ประเมินมีความพึงพอใจต่อการได้รับเอกสารจดหมายเหตุที่ตรงกับความต้องการและมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการแสดงรายการที่มีชื่อส่วนงาน เจ้าของเอกสาร ชื่อแฟ้มเอกสาร ระยะเวลาและสาระสังเขปในระดับมาก ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในเรื่องเวลาที่ได้รับการค้นคืนทางจอภาพในระดับปานกลาง แต่มีความพึงพอใจต่อเวลาที่ได้รับการเอกสารจดหมายเหตุที่ค้นได้ในระดับมาก

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา2537.....

ลายมือชื่อนิสิตจิราภรณ์ ศิริธร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิมพ์ว่าไพ เปรมสมิทธิ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C310326 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
KEYWORD: AUTOMATED ARCHIVAL SYSTEM / BANK OF THAILAND / DYNIX LIBRARY INFORMATION SYSTEM
CHIRAPORN SIRIDHARA : AND EVALUATION OF THE BANK OF THAILAND'S ARCHIVAL SYSTEM WHICH UTILIZES DYNIX LIBRARY AUTOMATION SYSTEM.
THESIS ADVISOR : PIMRUMPAI PERMSMIT, D.A. 313 pp. ISBN 934-632-200-1

The study intends to analyze, design and create an automated archival system for the Bank of Thailand, applying the Dynix Library Automation System. The system is evaluated in terms of search keys, index terms, search results and response time.

Samples for system creation are 1,048 archival records, already abstracted and converted into MARC:AMC format, from the Secretariat Division, the Bank of Thailand. The samples have been input in the database of the Dynix Library Automation System.

The evaluation, employed to test the hypothesis, indicates that the system is capable of performing the archival control function. Twenty six archivists and 65 users, who are the Bank of Thailand's employees, have evaluated the system. They are satisfied with "subject headings" search key more than other search keys. As for retrieval from the system, the evaluators are highly satisfied with relevance records retrieved and the display format as followed: author, title, year range, and abstract. They are contented with screen response time at moderate level, while contented with record reception time at high level.

ภาควิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชา.....บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติศ.....*จิราพร สิริธร.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ปิรมumpai เปรมสมิต*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ
เปรมสมิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ
ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ
และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล ที่ได้คำช่วยเหลือแนะนำและ
กรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เบ็ญจมาศ ตันตยาภรณ์ ผู้ช่วยผู้
อำนวยการหอสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้บังคับ
บัญชาของผู้วิจัยที่กรุณาให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาโทและ
กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชยันต์ หิรัญพันธ์ นักจดหมายเหตุและผู้
ปฏิบัติงานในหน่วยงานจดหมายเหตุ รวมทั้งผู้ใช้บริการทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
อย่างดียิ่ง ในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบใจเพื่อน ๆ
ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

จิราภรณ์ ศิริธร

๕

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาต่างประเทศ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพและแผนภูมิ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานทางการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	10
2 ปรัชศน์วรรณกรรม	
การดำเนินงานจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	12
การใช้ระบบคอมพิวเตอร์กับงานจดหมายเหตุ.....	22
การใช้คอมพิวเตอร์กับงานจดหมายเหตุในประเทศไทย.....	32
ระบบบูรณาการ.....	33
ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิคซ์.....	34
การประเมินผลระบบการค้นคืนสารนิเทศ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	การดำเนินการวิจัย
	การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำระบบ
	จดหมายเหตุอัตโนมัติ.....49
	การศึกษาและทดลองใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิคซ์.....49
	การศึกษาโครงสร้างมาตรฐานการลงรายการ
	จดหมายเหตุที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้
	(MARC : AMC Format).....50
	การวิเคราะห์งานจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย.....50
	การเสนอระบบงานใหม่ที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิคซ์.....69
	ทดสอบแผนงานระบบสำหรับกรอกข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ.....94
	การสร้างและทดสอบระบบ.....94
	การประเมินผลระบบงาน.....101
	การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....105
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ข้อมูลเกี่ยวกับนักจดหมายเหตุและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน
	จดหมายเหตุ.....107
	ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ.....108
	การประเมินโครงสร้างฐานข้อมูลจดหมายเหตุของ
	ธนาคารแห่งประเทศไทย ในส่วนแฟ้มข้อมูล
	บรรณานุกรม แฟ้มข้อมูลดัชนีและแผนงานระบบ
	สำหรับกรอกข้อมูล.....108
	การประเมินประสิทธิภาพของระบบจดหมายเหตุ ธนาคาร
	แห่งประเทศไทยในด้านการค้นคืน.....115
	ความพึงพอใจต่อผลการค้นคืน.....125
	การใช้ตัวค้นในการค้นคืนข้อมูล.....135
	ลักษณะของระบบอัตโนมัติ.....136
	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....137

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	142
ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัย.....	151
แนวทางการวิจัย ในอนาคต.....	152
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	152
การนำผลการวิจัย ไปใช้.....	152
รายการอ้างอิง.....	153
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายงานเอกสาร โอนหอจดหมายเหตุ.....	159
ภาคผนวก ข บัตรบันทึกสาระสังเขป.....	162
ภาคผนวก ค ใบยืมเอกสาร.....	164
ภาคผนวก ง ตัวอย่างรายงาน.....	166
ภาคผนวก จ ข้อมูลสำหรับจัดทำสถิติและรายงาน.....	178
ภาคผนวก ฉ คู่มือการกรอกแผ่นงานระบบ.....	182
ภาคผนวก ช คู่มือการใช้ระบบการวิเคราะห์และจัดทำ รายการ.....	224
ภาคผนวก ซ คู่มือการใช้ระบบการเข้าถึงรายการสาธารณะ แบบออนไลน์สำหรับนักจดหมายเหตุ.....	250
ภาคผนวก ฌ คู่มือการใช้ระบบการเข้าถึงรายการสาธารณะ แบบออนไลน์สำหรับผู้ให้บริการ.....	267
ภาคผนวก ฎ คู่มือการใช้ระบบการยืม-คืน.....	276
ภาคผนวก ฏ แบบประเมินผลระบบจดหมายเหตุใน ด้านการค้นคืน (นักจดหมายเหตุและ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานจดหมายเหตุ).....	296

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก (ต่อ)	
ภาคผนวก ฎ แบบประเมินผลระบบจดหมายเหตุใน.....	305
ด้านการค้ำคืน (ผู้ใช้บริการ)	
ประวัติผู้เขียน.....	313

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แมทริกซ์งานจดหมายเหตุอัตโนมัติ.....24
2	เขตข้อมูลของ MARC:AMC Format ที่นิยมใช้.....30
3	โครงสร้างแฟ้มข้อมูลบรรณานุกรม.....87
4	โครงสร้างแฟ้มข้อมูลดัชนี.....91
5	ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การประเมินผลความเหมาะสม โครงสร้าง ฐานข้อมูลของนักจดหมายเหตุ.....110
6	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล ความเหมาะสม โครงสร้างฐานข้อมูลของนัก จดหมายเหตุที่ศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น.....112
7	เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล ความเหมาะสม โครงสร้างฐานข้อมูลของนัก จดหมายเหตุที่มีประสบการณ์ในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปและที่ไม่มีประสบการณ์การใช้โปรแกรม สำเร็จรูป.....114
8	ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ ประเมินประสิทธิภาพระบบจดหมายเหตุของธนาคาร แห่งประเทศไทย ในด้านการค้นคืนของนักจดหมายเหตุ.....116
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่ง ประเทศไทย ในด้านการค้นคืนของนักจดหมายเหตุที่ ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสาขาวิชาอื่น.....118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่ง ประเทศไทยในด้านการคั่นคั้นของนักจดหมายเหตุที่ มีประสบการณ์การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและที่ไม่มี ประสบการณ์การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป.....	120
11	ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการ ประเมินประสิทธิภาพระบบจดหมายเหตุของธนาคาร แห่งประเทศไทยในด้านการคั่นคั้นของผู้ใช้บริการ.....	122
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบจดหมายเหตุของธนาคารแห่ง ประเทศไทยในด้านการคั่นคั้นของนักจดหมายเหตุ และผู้ใช้บริการ.....	124
13	ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความ พึงพอใจต่อผลการคั่นคั้นของนักจดหมายเหตุ.....	126
14	เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อผลการคั่นคั้นของนัก จดหมายเหตุที่ศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น.....	128
15	เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อผลการคั่นคั้นของนัก จดหมายเหตุที่มีประสบการณ์การใช้โปรแกรม สำเร็จรูปและที่ไม่มีประสบการณ์การใช้โปรแกรม สำเร็จรูป.....	130
16	ความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความ พึงพอใจต่อผลการคั่นคั้นของผู้ใช้บริการ.....	132
17	เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อผลการคั่นคั้นของนัก จดหมายเหตุและผู้ใช้บริการ.....	134
18	การจัดอันดับความพึงพอใจในการใช้ตัวคั่น.....	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

19	การจัดอันดับความสำคัญของลักษณะระบบอัตโนมัติ.....	137
----	--	-----

สารบัญภาพและแผนภูมิ

ลำดับที่	หน้า
1	14
แผนภูมิการแบ่งส่วนงาน หอสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย.....	
2	15
แผนภูมิกิจกรรมงานจดหมายเหตุ ธนาคารแห่งประเทศไทย.....	
3	47
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	
4	52
งานรับมอบและลงทะเบียยน.....	
5	55
งานจัดเอกสารและงานจัดทำคู่มือช่วยค้น.....	
6	58
งานจัดเก็บ.....	
7	61
งานบริการตอบคำถาม.....	
8	63
การยืมเอกสาร.....	
9	65
การรับคืนเอกสาร.....	
10	67
การทวง.....	
11	70
ระบบจดหมายเหตุอัตโนมัติของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติไดนิกซ์.....	
12	72
รูปแบบการแสดงผลเพื่อตรวจสอบการบันทึกข้อมูล.....	
13	74
รูปแบบการแสดงผลรายการที่ค้นคืนได้แบบย่อ.....	
14	75
รูปแบบการแสดงผลรายการที่มีรายละเอียดทาง บรรณานุกรมและสาระสังเขป.....	
15	76
จอภาพ Holding.....	
16	80
จอภาพเมนูหลักสำหรับการค้นคืน.....	
17	81
จอภาพเมนูตัวค้น.....	
18	82
แผ่นงานระบบสำหรับกรอกข้อมูลบนจอภาพ.....	
19	84
แผ่นงานระบบสำหรับกรอกข้อมูล.....	
20	89
โครงสร้างแฟ้มข้อมูลรายการแฟ้มที่หอจดหมายเหตุมี.....	
21	93
โครงสร้างแฟ้มข้อมูลสมาชิก.....	

สารบัญภาพและแผนภูมิ (ต่อ)

ลำดับที่	หน้า
22	การบันทึกข้อมูลลงในแผ่นงานระบบสำหรับกรอกข้อมูล.....96
23	การบันทึกข้อมูลรายการแพ้ที่หोजดหมายเหตุมี.....98
24	การบันทึกข้อมูลผู้ใช้บริการ.....99